

BEE THO VEN FAC TORY

RINGVE MUSIKKMUSEUM

6. FEBRUAR 2021 – 6. FEBRUAR 2022

*AN AUDIOVISUAL INSTALLATION BY MUSÉE DE LA MUSIQUE – PHILHARMONIE DE PARIS
EN AUDIOVISUELL INSTALLASJON AV MUSÉE DE LA MUSIQUE – PHILHARMONIE DE PARIS*

BEETHOVEN FACTORY

Annabella Skagen

Oversettelse: Tim Challman

Trykk: Fagtrykk Trondheim AS

Grafisk: Annicken Stuler

Ringve Musikkmuseum 2021

ISBN 978-82-92588-16-1

BEETHOVEN FACTORY

-en audiovisuell installasjon av Musée de la Musique, Philharmonie de Paris

I 2020 var det 250 år siden Beethoven ble født. Beethovens gjennomslagskraft verden over er uten sidestykke i den klassiske musikkhistorien. *Måneskinnsosonaten, Til Elise, Skjebnesymfonien og Ode til gleden* – Beethovens lange hitliste høres ikke bare i konsertsalene, men gjenfinnes også i dataspill, film, reklame og på YouTube, ved internasjonale seremonier og politiske demonstrasjoner. Udødeliggjort i kunsten og i populærkulturen forblir Beethoven vår samtidige.

Ringve Musikkmuseum er stolte over å kunne presentere utstillingen Beethoven Factory. Fabrikkens hjerte er en audiovisuell installasjon produsert av det renommerte Musée de la Musique, Philharmonie de Paris, med tilhørende interaktive enheter. På Ringve kontekstualiseres disse elementene med egne gjenstander, tekster, utstillingsdesign og levende formidling. Ringve Musikkmuseum vil takke Philharmonie de Paris for et på flere måter grensebrytende samarbeid i en usedvanlig tid, og ønske vårt publikum hjertelig velkommen inn i utstillingen – inn i *beethovenfabrikken*.

-Ringve Musikkmuseum

BEETHOVEN FACTORY

-An audiovisual installation by Musée de la Musique, Philharmonie de Paris

The year 2020 marks the 250th anniversary of Beethoven's birth. Beethoven's impact on the world is unparalleled in the history of classical music. *The Moonlight Sonata, Für Elise, the 5th Symphony and Ode to Joy* – Beethoven's long list of hits are heard not only in the concert halls but can also be found in computer games, films, advertisements and on YouTube, during international ceremonies and political demonstrations. Beethoven remains our immortal contemporary.

Ringve Music Museum is proud to present the exhibition *Beethoven Factory*. The heart of the factory is an audiovisual installation and interactive components produced by the renowned Musée de la Musique, Philharmonie de Paris. Ringve has contextualised these elements with our own museum objects, exhibition design and mediation. Ringve Music Museum would like to thank the Philharmonie de Paris for what has been, in many ways, a transboundary collaboration in an extraordinary time, and we bid our visitors a heartfelt welcome into the exhibition – into the *Beethoven Factory*.

-Ringve Musikkmuseum

EN MUSIKALSK KJEMPES TIDLØSE GENI

Alle forbinder noe med Beethoven; et ansikt, et temperament, eller bare noen få toner. Som komponist har Beethoven en enestående aura som når langt utenfor det etablerte musikkpublikummet. I likhet med verdens politiske og populærkulturelle ikoner er han en skikkelse man ikke kommer utenom, som overskrider sosiale og geografiske skillelinjer.

Beethovens erobring av et stadig bredere publikum lever opp til komponistens eget ideal om at mennesker skulle forenes gjennom kunsten. Samtidig reiser denne gigantens gjennomslagskraft et spørsmål; finnes det en risiko for at utbredelsen i seg selv kan bidra til å utvanne verkenes opprørskraft? Med andre ord – hva har vi gjort med Beethoven?

- Musée de la Musique – Philharmonie de Paris

THE TIMELESS GENIUS OF A MUSIC GIANT

Everybody knows or harbours something of Beethoven: a face, a temperament, a piece of music, or even a few notes. Reaching far beyond the confines of erudite culture, the composer's aura is phenomenal: just like the great political and popular icons, today he is an inescapable figure, flouting social and geographical boundaries.

Fascinating, this conquest of an ever more diversified public certainly conforms to the ideal, cherished by the composer, of uniting people through artistic fellowship. But the permeability of the Titan Beethoven also raises a question: isn't there a risk that it will dilute the subversive power of his work? In other words, what have we done with Beethoven?

- Musée de la Musique – Philharmonie de Paris

KUNSTEN Å BLI BEETHOVEN

Filosofen Simone de Beauvoir formulerte i 1949 den feministiske læresetningen *Man fødes ikke som kvinne, man blir det*. På samme måte var ikke Beethoven født, selv om lille Ludwig inntok vuggen i familiehjemmet i Bonngasse en gang i desember 1770. Det trengs en landsby for å oppdra et barn. For å skape en moderne myte og gjøre den udødelig, trengs en fabrikk.

Hva gjør «beethovenfabrikken»?

Den *produserer* Beethoven. Beethoven, hans mytiske *persona*, musikalske arv og politiske potensial produseres og reproduseres kontinuerlig, gjennom verkoppførelser, utgivelser, forskning, suvenirer og populærkulturelle referanser. Både mytedannelse, musikalsk kraft og politisk ladning bidrar til fabrikkens kontinuerlige produksjonstrykk.

I fabrikken lages stadig nye produkter, som både etterligner hverandre, fornyes og fornyer. Det finnes ingen «original» eller «autentisk» Beethoven; de ulike kulturelle produktene med sine ulike funksjoner er alle like autentiske, og bidrar i sin tur til at produksjonen opprettholdes.

Kanskje var Beethovens far den første «beethovenfabrikant» da han lanserte sin 8-årige

THE ART OF BECOMING BEETHOVEN

Philosopher Simone de Beauvoir uttered, in 1949, her famous feminist tenet *One is not born, but rather becomes, a woman*. Likewise, Beethoven was not born, although little Ludwig did in fact occupy the cradle in his family home in Bonngasse on a December day in 1770. A village is needed to foster a child. To create a modern myth and make it eternal, one needs a factory.

What does the «Beethoven Factory» do?

It *produces* Beethoven. Beethoven, his mythical *persona*, his musical heritage and political potential are continuously manufactured and reproduced, through performances, publications, research, souvenirs and references in popular culture. The regeneration of the myth, the musical power and political thrust all combine to feed the factory's ongoing production.

The factory turns out ever new products that reflect each other, are renewed and lead to renewal. There is no «original» or «genuine» Beethoven; the various cultural products and their particular functions are all equally authentic, and each contributes towards making production sustainable.

Maybe Beethoven's father was the first «beethoven manufacturer» when he proclaimed his eight-year-old

sønn som et vidunderbarn – en ny Mozart. Læreren og mentoren Joseph Haydn stilte seg tidlig opp langs produksjonsbåndet og bidro med sin ekspertise. Ludwig tok imidlertid snart selv grep om produksjonsmidlene. Ikke bare gjennom sine briljante pianoimprovisasjoner og grensesprengende komposisjoner, men også gjennom sitt «frie» kunstnervirke, sine uortodokse markedsføringsstrategier, og sin stormfulle personlighet, tragiske livsaspekter og slående fremtoning. Blant produksjonskreftene kan også telles de indre spenningene i wienerklassisismens musikalske rammer, opplysningstidens politisk ladede idealer og Napoleonskrigenes internasjonale bølger.

Etter Beethovens død satte fabrikken opp produksjonstakten ved hjelp av noteutgivelser, kanonisering av repertoaret, kunstneriske *hommager* og masseproduserte memorabilia. Aktiviteten har fortsatt med uforminsket kraft inn i vår tid, med Beethoven som europeisk identitetsmarkør, som referanse og virkemiddel i populærkulturen, og som ledd i politisk agitasjon. I dag er beethovenproduksjonen blitt en verdensomspennende franchise uten rettighetshaver, med høyere global output av ulike fabrikata enn for noen andre av den vestlige musikkhistoriens «ankermenn». Slik reaktualiseres Beethoven-arven både musikalsk, som kunstnermyte, og som politisk gnist. Slik blir Beethoven til.

son a child genius – a new Mozart. The boy's teacher and mentor Joseph Haydn took his place on the assembly line at an early stage and contributed his expertise. However, Ludwig quickly took possession of the means of production – not only through his brilliant piano improvisations and ground-breaking compositions, but also through his 'free' artistry, his unorthodox marketing strategies and his stormy temperament, the tragic aspects of his life and his striking appearance. Among the forces of production, one can also count the inner tensions in Viennese classical music, the politically charged ideals of the Enlightenment and the international turbulence of the Napoleonic wars.

After Beethoven's death, the factory raised the tempo of production through publication of printed music, canonisation of the repertoire, artistic *hommages* and mass-produced memorabilia. Activity has continued with undiminished intensity into our modern era, with Beethoven as a European touchstone, point of reference and pop culture agent, and as a rally point in political agitation. Today, Beethoven production has become a worldwide franchise without patent holders, with more global output than any other of Western music's «anchormen». This is how the Beethoven heritage is recharged, as music, as artist myth and as political dynamite. This is how Beethoven becomes Beethoven.

MUSIKK I SIN I TID

Musikken er beethovenfabrikkens viktigste råstoff. Beethovens musikalitet utviklet seg under wienerklassisismen omkring århundreskiftet 1800, en stilretning som dyrket det enkle og klare som et korrektiv til barokkens overdådighet. Klassisismen ble en definerende støpeform for Beethovens musikk, en form han både perfektionerte og sprenget så den aldri mer kunne limes sammen.

Klassisismen var nært knyttet til opplysningstidens idéunivers, med dens tro på vitenskap, gjennomskuelighet og fornuftens klare tanke. I hjertet av opplysningen lå også drømmen om et samfunn som hvilte på humanistiske prinsipper. Den franske revolusjons kampprop *Frihet, likhet og brorskap* pekte mot muligheten av en ny, mer demokratisk innrettet samfunnsorden. Revolusjonen ledet imidlertid ut i en kaotisk voldsutøvelse som sammen med internasjonal politisk uro ga impulser til Beethovens såkalte heroiske periode: I symfoniene nr. 3 og 5 – *Eroica* (1804) og *Skjebnesymfonien* (1808) – var det ikke lenger klarhet og balanse som var ledetråden, men det kjempende, lidende mennesket. Romantikken hadde varslet sin inntreden.

Slik Revolusjonen kullkastet opplysningstidens sivilisasjonsprosjekt, transcenderte den romantiske

THE MUSIC OF AN ERA

Music is the raw material of the Beethoven Factory. Beethoven's musicality developed during the period of Viennese classicism around the turn of the 19th century; a musical genre that revered simplicity and clarity as a corrective to the lavishness of the Baroque. Classicism was a defining crucible for Beethoven's music, a form he both perfected and disintegrated so it could never be glued back together.

Classicism was closely linked to the ideological universe of the Enlightenment and its belief in science, transparency and rationalism. The heart of the Enlightenment also nurtured the dream of a society based on the principles of humanism. The clarion call of the French revolution, *Freedom, Equality and Fraternity* set the course towards a new, potentially more democratic social order. However, the Revolution resulted in an orgy of violence, which together with international political unrest, gave impetus to Beethoven's "heroic" period: In Symphony numbers 3 and 5 – *Eroica* (1804) and the "Fate" Symphony (1808) – clarity and equilibrium were no longer the objectives, but rather the portrayal of the embattled, suffering human being. Romanticism had made its presence known.

Just as the French Revolution had overturned the civilising project of the Enlightenment, the turn to

vendingen de klassisistiske rammene i Beethovens siste periode. I messen *Missa Solemnis* (1823) gjeninnførte han eldre tiders musikalske virkemidler, omskapt til modernistiske verktøy som pekte frem mot hittil uante muligheter for et utvidet musikalsk uttrykk. Den grensesprengende 9. symfonien (1824), med temaet over *Ode til gleden* (Friedrich von Schiller 1785), var på samme tid en fastholdelse av ungdomstidens opplysningsidealer og bærer av en fremtidsutopi: *Alle Menschen werden Brüder*.

Romanticism transcended the framework of Classicism during Beethoven's final period. In the mass *Missa Solemnis* (1823), he reintroduced the musical devices of older periods, but in recreated forms as modernistic tools that pointed towards the as yet unimagined possibilities of an expanded musical idiom. His trailblazing 9th Symphony (1824), with the theme over *Ode to Joy* (Friedrich von Schiller 1785), was at the same time a preservation of the Enlightenment's ideals of his youth as well as the bearer of a future utopia: *Alle Menschen werden Brüder*.

ALLE MENSCHEN WERDEN

BRÜDER

MANNEN OG MYTEN

Mennesket Beethoven er i dag umulig å skille fra myten, som også er beethovenfabrikkens uuttømmelige energikilde. I myten finner vi forestillingen om det frie kunstnergeniet og om en lidende kunstnersjel. Den utstrakte Beethoven-forskningen står ikke i noen motsetning til den dype fascinasjonen som utløses av de enigmatiske aspektene ved hans personlige liv.

Rent bortsett fra hans titaniske musikalske begavelse har denne fascinasjonen helt siden Beethovens egen levetid vært knyttet til bildet av et dypt ensomt menneske med et plaget sjelsliv og en trøblete personlighet. Og ikke minst til den tragiske skjebnens ironi: De siste ti årene av sitt liv var den tidligere virtuosen, maestroen, helt døv. Sine mest nyskapende verk hørte han aldri, annet enn i sitt eget hode.

Familielivet hans må kunne kalles fragmentert, og bare noen få venner holdt ut med ham. Hans mange ubesvarte forelskelser var forbundet med mye smerte, og den ene, *udødelige elskede* som muligens gjengjeldte følelsene, fikk han aldri. Verden vet til denne dag ikke med sikkerhet hvem hun var.

Myten om Beethoven er rotfestet i 1800-tallets romantiske kunstnerbilde og samtidig høyst levende i samtidens forståelse av ham. Den dystre lille mannen

THE MAN AND THE MYTH

Beethoven, the man, is impossible today to separate from the myth, which is the Beethoven Factory's inexhaustible source of energy. It is in the myth that we find the notion of the free, artistic genius and the suffering-artist soul. The extensive research on Beethoven does not stand in the way of our deep fascination with the enigmatic aspects of the artist's personal life.

Aside from his colossal musical talent, this fascination, ever since Beethoven's lifetime, has been linked with the image of a deeply lonely person beset by inner plagues and a troubled character. Not least, our fascination concerns the tragic irony of fate: During the last decade of his life, the former virtuoso and maestro was completely deaf. He was never able to hear his most innovative work, except in his own head.

His family life can be characterised as fragmented, and only a handful of friends remained loyal to him. His many unreciprocated love stories brought him much pain, and his one, *immortal beloved*, was lost to him. The world, to this day, does not know with certainty who she was.

The Beethoven myth is rooted in the romantic, nineteenth-century image of the artist and remains alive in our modern perception of him. The melancholic

Beethoven

med det uregjerlige håret er selv udødeliggjort. Musikken hans evner stadig å gripe og ryste moderne menneskers følelser; den både gir uttrykk for, og overstiger, våre liv. Man kjenner seg alltid i slekt med Beethoven.

little man with the unruly hair has himself been immortalised. His music can still seize and shake the emotions of modern listeners; the music both reflects and transcends our own lives. One always feels a kinship with Beethoven.

MUSIKK OG POLITIKK

En forutsetning for kontinuerlig produksjon er produktenes fortsatte aktualitet. Allerede før Norge ble en selvstendig nasjon hadde Beethoven skrevet Europas politiske historie inn i verkene sine. Enkelte av dem – som *Wellingtons seier* (1813) – mistet snart sin betydning. Andre – ikke minst de heroiske 3. og 5. samt den 9. symfonien – er blitt brukt som uttrykk for europeisk identitet, ideologi og historie i to hundre år. På godt og vondt, avhengig av ståsted.

Under Tysklands nasjonsbygging på slutten av 1800-tallet ble Beethovens musikk fremhevet som en markør for tysk kulturell identitet. I 1930- og 40-årene bygde det nazistiske regimet videre på idéen om Beethoven som «stor» tysk musikk. Ikke minst ble den 9. symfonien brukt som propaganda og fremført ved større anledninger. Samtidig spilte britisk kringkasting de karakteristiske åpningstonene fra *Skjebnesymfonien* som kjenningssignal og referanse til seierstegnet V (*Victory* = seier): tre korte og én lang i morsealfabetet. I nyere tid er temaet *Ode til gleden* fra den 9. symfonien blitt reaktualisert som Europa-hymne, og som politisk virkemiddel for ulike kampsaker i flere europeiske sammenhenger.

Beethovens musikk er fortsatt bærer av sentrale verdier og drivkrefter i den moderne politiske virkeligheten. Til

MUSIC AND POLITICS

One prerequisite for continued production is continued demand. Already before Norway became an independent nation, Beethoven had inscribed Europe's political history into his works. Some of these pieces – such as *Wellington's Victory* (1813) – soon lost their significance. Others – not least the heroic symphonies, as well as the 9th – have been used over the past two centuries as expressions of European identity, ideology and history. For good and ill, depending on one's stance.

During Germany's nation-building in the late 1800s, Beethoven's music was exalted as an icon for German cultural identity. In the 1930s and 40s, the regime of the Third Reich further promoted the notion of Beethoven as «great» German music. In particular, the 9th Symphony was used as propaganda and was performed on momentous occasions. At the same time, the BBC in London prefaced its broadcasts with the opening notes of the *5th Symphony* as a nod to the V (for *Victory*) sign: three short dits and one long dah in Morse code. In recent times, the *Ode to Joy* theme from the 9th Symphony has been used as a European national anthem and as a political instrument to champion various political issues.

Beethoven's music is still a standard-bearer for important values and driving forces in modern political life. Contradictory impulses can be found, or inferred,

dels motstridende impulser kan gjenfinnes eller tolkes inn i musikalske passasjer som historisk bærer i seg arven fra det moderne Europas fødsel – og som har like stor aktualitet i dag.

in certain musical passages that contain a historical heritage dating from the birth of modern Europe – and which are just as relevant today.

MASSEPRODUKSJON

MASS PRODUCTION

SUPERSTJERNE

SUPERSTAR

BEETHOVEN FOREVER

Evig eies kun det tapte. Siden Beethovens død har etterspørselen etter beethovenfabrikkens produkter bare økt. Beethovens plass i det klassiske konsertrepertoaret har aldri vært truet; han regnes i dag som en av tidenes aller største komponister, flere vil si den største. Og selv om mange mennesker bare oppsøker konsertsalen unntaksvis, er Beethoven i dag tilgjengelig på utallige andre plattformer.

Etter 1800-tallets masseproduksjon av trykte Beethoven-portretter og gipsbyster til velutstyrte hjem, inntok Beethoven i det 20. århundre populærkulturen for alvor. Den Beethoven-dyrkende Schrøder med lekepianoet i tegnefilmserien *Knøttene* (1951), disco-hiten *A Fifth of Beethoven* i filmsuksessen *Saturday Night Fever* (1977) og Andy Warhols fargesprakende serie med Beethoven-portretter (1987) er blant massefenomenene som har bidratt til å holde Beethoven aktuell for et større publikum. I dag gjenfinnes Beethoven i alt fra norsk snacks-reklame (Kims 2020) til det fartsfylte og poetiske YouTube-fenomenet *Line Rider*.

Musikkens kraft, romantikkens kunstnermyte og den politiske aktualiteten har utvilsomt en sterk kulturell resonans også i dag. Beethoven ble en stor stjerne i sin egen tid. I dag er han en superstjerne over store deler av verden. Som hovedbestanddelen i et ekstremt vellykket

BEETHOVEN FOREVER

Eternally owned is but what's lost. Since Beethoven's death, there has been a steady rise in the demand for the Beethoven Factory's products. The composer's ranking in the classical concert repertoire has never been challenged; he is considered today to be one of the greatest composers, some say the greatest, of all time. And although many people rarely go to the concert hall, Beethoven is available on numerous other platforms.

Following mass production of the portrait reproductions and plaster busts of Beethoven that adorned many homes during the 1800s, he took the 20th century's popular culture by storm. Beethoven fan Schroeder and his toy piano in the cartoon series *Peanuts* (1951), the disco hit *A Fifth of Beethoven* in the bonanza film *Saturday Night Fever* (1977) and Andy Warhol's colourful series of Beethoven portraits (1987) figure among the mass phenomena that have kept Beethoven-mania alive. Today Beethoven can be found in everything from a Norwegian snacks advertisement (Kims 2020) to the high-powered, poetic YouTube phenomenon *Line Rider*.

Even today, the power of the music, Romanticism's artist myth and the continuing political relevance find a deep cultural resonance with us. Beethoven became a great star in his own time. Today he is a superstar throughout major parts of the world. As the main component in an

konsept er han også et eksempel på hvordan pågående produksjon og kontinuerlig eksponering i seg selv skaper fornyet etterspørsel. Beethovenfabrikken kan vise seg å være en evighetsmaskin.

extremely successful marketing concept, he is also an example of the way continual production and exposure create renewed demand. The Beethoven Factory may prove to be a perpetual-motion machine.

BEETHOVEN FACTORY: MEDVIRKENDE / *CONTRIBUTORS*

Musée de la Musique – Philharmonie de Paris

PHILHARMONIE DE PARIS:

Adm. dir. og medarbeidere / *Managing Director and his teams*: Laurent Bayle

MUSÉE DE LA MUSIQUE:

Museumsdirektør og kurator / *Museum Director and Curator*: Marie-Pauline Martin

Avdelingsdirektør / *Deputy museum director*: Jade Bouchemit

Support vandrestillinger / *Touring exhibitions support*: Charlotte Bochet

Leder utstillingsavdeling / *Head of exhibition department*: Victoire Guéna

Audiovisuell prosjektleder / *Audiovisual project manager*: Matthias Abhervé

Audiovisuell medarbeider / *Audiovisual production officer*: Inès Saint-Cerin

Audiovisuell ingeniør / *Audiovisual engineer*: Rafaël Gubitsch

Audiovisuell tekniker / *Audiovisual technician*: Andrijana Mikulovic

Ringve Musikkmuseum – Museene i Sør-Trøndelag

Prosjektleder / *Project manager*: Annabella Skagen

Utstillingsdesign / *Exhibition design*: Lars Erik Brustad Melhus, Annicken Stuler

Tekster / *Texts*: Annabella Skagen / Verena Barth

Gjenstandskuratering / *Object curation*: Verena Barth, Anne Mette Gottschal

Konservering / *Conservation*: Vera de Bruyn-Ouboter

Bygging / *Construction*: Tor Marschhäuser, Nils Todal, Lars Erik Brustad Melhus, Eirik Fagerslett

Teknisk installasjon / *On-site technical installation*: Arve Gulbrandsen, Peter Lalonde, Nils Todal

Internettressurser / *Digital resources*: Anne Mette Gottschal, Helle Thomassen Singsaas, Trond Einar Eiring

Formidling / *Audience mediation*: Eirik Fagerslett, Helle Thomassen Singsaas

Markedsføring / *Marketing*: Jorunn Mo

Eksterne samarbeidspartnere / External partners:

Grafisk design / *Graphic design*: Annicken Stuler

Oversettelser / *Translations*: Tim Challman, Bente Rismo

Gjenstandsmontering / *Object mountings*: Bjørnehiet A/S

Neonskilt / *Neon sign*: Naughty Neon

Trykking / *Printing*: Skipnes Kommunikasjon A/S

Interaktive enheter / *Interactive units*: Guillaume Jaquemin, Buzzing Light

Sjekk ut Ringves Beethoven-spilleliste og lær mer om gjenstandene i utstillingen her!

Check out Ringve's Beethoven playlist and discover more about the exhibited objects here!

KONTAKT

Ringve Musikkmuseum

Lade allé 60, 7041 Trondheim, Norway

Telefon: +47 73 87 02 80 / post@ringve.no

www.ringve.no

ÅPNINGSTIDER

September-mai:

tirsdag-søndag: kl. 11-16

Juni-august:

mandag-søndag: kl. 10-17

[/ringvemusikkmuseum](https://www.facebook.com/ringvemusikkmuseum)

[/ringve](https://www.instagram.com/ringve)

[/Ringve Museum](https://www.ringve.no)

ISBN 978-82-92588-16-1

